

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/190/2022
Identifikačné číslo spisu:	8317200408
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8317200408.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. W., bývajúceho v Y, J. XX, 2/ L. W., bývajúcej v Y, J. XX, obaja zastúpení JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Námestie slobody 13/25, proti žalovaným 1/ Všeobecnej úverovej banke, a. s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, IČO: 31 320 155, 2/ Platiť sa oplatí, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, IČO: 45 684 618, 3/ C. N., bývajúcemu v Y, K. XXXX/XX, 4/ W.. S. N., bývajúcej v Y, K. XXXX/XX, žalovaní 3/ a 4/ zastúpení JUDr. Martinou Čelkovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Štefánikova 22, o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí euroflexihypotéky a iné, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15Csp/34/2017, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. apríla 2022 sp. zn. 19CoCsp/35/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 3/ a 4/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. mája 2021 č. k. 15Csp/34/2017 - 635 I. žalobu zamietol, II. žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznal a III. konanie v časti o určenie, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č.: 001/1216208/08-001/00 uzavretá 23. júna 2008 medzi žalobcami a žalovaným 1/ je absolútne neplatná, zastavil. Vykonaným dokazovaním zistil, že notárskou zápisnicou č. N 1269/2016 spísanou JUDr. Zuzanou Vrtíkovou - notárskou kandidátkou, poverenou JUDr. Katarínou Valovou - notárkou, 30. novembra 2016 bolo spísané osvedčenie o vykonaní opakovanej dobrovoľnej dražby, pričom predmetom dražby bola nehnuteľnosť rodinný dom súp. č. XX, na parcele XXX aj táto parcela v k. ú. J. (ďalej len „predmet dražby“). Cena dosiahnutá vydražením bola vo výške 18.600,- eur, odhadná cena bola určená vo výške 20.000,- eur. Zo znaleckého posudku W.. P. X. č. 53/2013 z 12. júla 2013 vyplýva, že trhovú cenu nehnuteľnosti bola vo výške 24.500,- eur. Zo znaleckého posudku

znalca W.. P. X. č. 37/2015 z 15. apríla 2015 vyplýva všeobecná trhovú cenu nehnuteľnosti vo výške 23.700,- eur a zo znaleckého posudku znalca W.. G. I. č. 183/2016 z 3. októbra 2016 vyplýva všeobecná trhovú cenu nehnuteľnosti 20.000,- eur. Zo zmluvy o poskytnutí euroflexihypotéky č. 001/121628/08-001/000 z 23. júna 2008 vyplýva, že žalovaný 1/ ako veriteľ poskytol žalobcom 1/ a 2/ ako dlžníkom úver na účely bývania vo výške 19.180,- eur, fixná úroková sadzba na obdobie 5 rokov 6,74 % p.a., doba úveru 26 rokov, mesačná splátka anuitná 131,- eur, počet splátok 312, poplatok za poskytnutie úveru 180,- eur. Zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 001/121628/08-001/000 z 23. júna 2008 vyplýva, že žalovaný 1/ ako veriteľ a záložný veriteľ a žalobcovia 1/ a 2/ ako dlžníci zabezpečili úver záložným právom na nehnuteľnosť evidovanú na LV č. XXX, teda rodinný dom súp. č. XX, postavený na parcele č. XXX a uvedenú parcelu. Oznámením o začatí výkonu záložného práva zo 4. júna 2013 žalovaný 2/ ako dražobník oznámil žalobcom ako dlžníkom a vlastníkom začatie výkonu záložného práva na uvedené nehnuteľnosti, čo vyplýva z doručenky podpísanej žalobcami. Z listu žalovaného 2/ z 10. októbra 2016 vyplýva, že žalobcom bol doručený znalecký posudok č. 183/2016 znalca W.. G. I. a z doručení vyplýva, že žalobcovia uvedené prevzali. Oznámením o postúpení pohľadávky z 3. apríla 2017 žalovaný 1/ oznámil žalobcom postúpenie tejto pohľadávky na EOS KSI Slovensko s.r.o. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia nároky uplatnené žalobou nepreukázali, keď v rámci trojmesačnej prekluzívnej lehoty od konania dobrovoľnej dražby neuviedli, k akým konkrétnym porušeniam zo strany žalovaných došlo pri opakovanom treťom kole dobrovoľnej dražby a teda neuniesli dôkazné bremeno. Mal za preukázané, že žalovaný 1/ bol oprávneným veriteľom a záložným veriteľom, keď zmluva o poskytnutí euroflexihypotéky bola uzavretá riadne a včas a je teda uzavretá platne. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že na túto zmluvu sa nevťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch, nakoľko úver bol poskytnutý za účelom bývania. Čo sa týka primeranosti a proporcionality, súd prvej inštancie poukázal na to, že vzhľadom na výšku poskytnutých úverov a na hodnotu týchto nehnuteľností určenú tromi znaleckými posudkami s malými odchýlkami, po určitom časovom odstupe bola táto držba vykonaná proporcionálne a primerane. Bol názoru, že žalobcovia v konaní nepreukázali, že došlo k porušeniu niektorého ustanovenia zákona, ktorý by mal za následok neplatnosť dobrovoľnej dražby. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 a § 255 s využitím § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 21. apríla 2022 sp. zn. 19CoCsp/35/2021 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia boli pri uzatváraní zmluvy v postavení spotrebiteľov a žalovaný 1/ v postavení dodávateľa, avšak napriek tomu nebolo možné aplikovať na vec zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, keď § 1 zákona stanovuje, že zákon sa nevťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Spotrebiteľský status žalobcov však vyplýva z § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V prejednávanej spore sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti úverovej zmluvy a išlo o tzv. určovaciu žalobu a preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa v prvom rade zaoberať tým, či žalobcovia mali v zmysle § 137 písm. c/ CSP naliehavý právny záujem na takomto určení. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia naliehavý právny záujem na určení neplatnosti danej zmluvy nemajú, keď za stavu, kedy došlo k realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou a za stavu, kedy spochybňovali platnosť uvedenej zmluvy v rámci neprijateľnosti daných podmienok, nie je tu daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti celej úverovej zmluvy. Odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie, že návrh žalobcov o určenie neplatnosti dražby konanej podľa zák. č. 527/2002 Z. z. nebol podaný dôvodne v zmysle § 21 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách, keď v konaní nebolo preukázané, že by v súvislosti s konaním predmetnej dražby (dražobným konaním) došlo k porušeniu ustanovení § 7 ods. 2 a § 12 ods. 1 zák. č. 527/2002. Odvolací súd poukázal na to, že pokiaľ žalobcovia namietali neplatnosť dražby z dôvodu, že spochybňujú výšku ohodnotenia predmetu dražby, v konaní bolo nesporné preukázané, že žalovaný 1/ ako navrhovateľ dražby a záložný veriteľ si splnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách, písomne vyhlásil aj pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú navrhol výkon záložného práva, keď z vykonaného dokazovania nevyplýva tá skutočnosť, že by žalobcovia v priebehu dražby namietali obsah tohto písomného

vyhlásenia žalovaného 1/ a pokiaľ ide o výšku pohľadávky, pre ktorú bol navrhnutý výkon záložného práva, táto za daných preukázaných okolností nemôže mať za následok neplatnosť dražby. Uviedol, že žalovaný 2/ ako dražobník zabezpečil ohodnotenie predmetu dražby podľa všeobecnej hodnoty v mieste a čase konania dražby v súlade s § 12 Zákona o dobrovoľných dražbách, keď ohodnotenie predmetu dražby v zmysle vypracovaného znaleckého posudku nebolo v priebehu celej dobrovoľnej dražby zo strany žalobcov 1/ a 2/ namietané. Zdôraznil, že potom čo im bol znalecký posudok doručený, títo ani nežiadali v priebehu dražobného konania o vyhotovenie nového znaleckého posudku a pokiaľ ide o určenie ceny predmetu dražby určenie ocenenia nemôže mať za následok neplatnosť dražby. Mal za nesporné, že nebol v priebehu konania dražby prejavovaný záujem nehnuteľnosť vydražiť za cenu určenú znaleckým posudkom a preto bol predmet dražby vydražený v ďalšom opakovanom kole za zákonom stanovenú celú cenu v súlade s § 16 ods. 6 Zákona o dobrovoľných dražbách. K námietke žalobcov, že záložný veriteľ mohol žalovať o zaplatenie pohľadávky a nie hneď pristúpiť k výkonu záložného práva uviedol, že táto nemá právny význam, pretože záložný veriteľ mohol svoje právo uplatniť v zmysle Zákona o dobrovoľných dražbách a samotná skutočnosť, že by prebiehalo konanie, v ktorom by sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáhal uspokojenia svojej pohľadávky zabezpečenej záložným právom, nemá pre určenie neplatnosti dražby žiaden právny význam. Odvolací súd konštatoval, že strata obydľia žalobcov predstavuje zásah od ich práv a mohla by im spôsobiť nepriaznivú životnú situáciu, avšak ani právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné, keď pri kolízii ústavou garantovaných práv a to práva žalobcov na ochranu obydľia zaručeného čl. 21 ústavy, či čl. 8 dohovoru a na druhej strane práva žalovaného 1/ na ochranu majetku zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatočného protokolu, je potrebné vykonať test proporcionality „stricto sensu“ za účelom zistenia, či obmedzenie ustanovené zákonom resp. na základe zákona, zodpovedá legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 257 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie s tým, že sudy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa sudy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Dovolatelia uviedli, že odvolací súd nereagoval na návrhy žalobcov, aby navrhovateľ dražby predložil súdu nahrávky z telefonických rozhovorov, v ktorých žiadali banku o možnosť splácať poskytnutý úver mimoriadnymi splátkami a o možnosť uzavrieť dohodu o splátkach pred výkonom záložného práva. Nesúhlasili so záverom odvolacieho súdu, že ich námietka, že záložný veriteľ mohol žalovať o zaplatenie pohľadávky a nie hneď pristúpiť k výkonu záložného práva je bez právneho významu a poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Cop/45/2019. Boli názoru, že cena predmetu dražby stanovená znaleckým posudkom č. 183/2016 nebola cenou obvyklou v mieste a čase konania dražby a to z dôvodu, že ceny nehnuteľností na trhu rástli a nie klesali. Uviedli, že cena predmetu dražby stanovená znaleckým posudkom a cena, za ktorú boli nehnuteľnosti vydražené, bola podhodnotená. Poukázali na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 343/2014 s tým, že hrubý nepomer medzi výškou uplatnenej pohľadávky a hodnotou predmetu dražby spôsobuje rozpor výkonu tohto práva prostredníctvom dražby s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zdôraznili, že v konaní navrhli, aby súd nariadil kontrolný znalecký posudok na ocenenie nehnuteľností, ktorý dôkaz súd nevykonal a ani sa nevysporiadal s týmto návrhom. Výtкли odvolaciemu súdu, že test proporcionality nevykonali, iba všeobecne konštatoval potrebu vykonania takéhoto testu bez konkrétneho záveru. Navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhli odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu.

5. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nesúhlas žalobcov s nevydaním rozhodnutia v ich prospech nezakladá automaticky dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovia k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 CSP neuviedli žiadnu judikatúru týkajúcu sa rozhodovacej praxe, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť, resp. ktorá by bola dovolacím

súdom rozhodovaná rozdielne. Navrhol dovolanie zamietnuť.

6. Žalovaní 3/ a 4 vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že im nie je zrejmý dôvod v dovolacom konaní iba odvolávania sa žalobcov na neplatnosť rozhodcovskej doložky a ani to, aký údajný vplyv mala táto na neplatnosť celej zmluvy o flexyhypotéke a na platnosť dražby a aký dovolací dôvod týmto svojím tvrdením žalobcovia namietajú. Namietali, že žalobcovia svoj právny názor neopreli o žiadne zákonné ustanovenie, ani o existujúcu judikatúru. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

7. Žalovaný 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

8. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1, 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou

dovolatela vysvetliť v dovolaní zákona zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Žalobcovia vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietali odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávny procesný postup odvolacieho súdu. Podľa žalobcov súd prvej inštalácie nevykonával nimi navrhovaný dôkaz - kontrolné znalecké dokazovanie.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

18. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolať tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolať, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do ich práva na spravodlivý proces.

20. Dovolať súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatury ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolať sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

21. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštalácií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporiadalo so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobcovia naliehavý právny záujem na

určení neplatnosti danej zmluvy nemajú, keď za stavu, kedy došlo k realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou a za stavu, kedy spochybňovali platnosť uvedenej zmluvy v rámci neprijateľnosti daných podmienok, nie je tu daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti celej úverovej zmluvy. Odvolací súd ďalej uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by v súvislosti s konaním predmetnej dražby (dražobným konaním) došlo k porušeniu ustanovení § 7 ods. 2 a § 12 ods. 1 zák. č. 527/2002. Odvolací súd poukázal na to, že pokiaľ žalobcovia namietali neplatnosť dražby z dôvodu, že spochybňujú výšku ohodnotenia predmetu dražby, v konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný 1/ ako navrhovateľ dražby a záložný veriteľ si splnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách, písomne vyhlásil aj pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú navrhol výkon záložného práva, keď z vykonaného dokazovania nevyplýva tá skutočnosť, že by žalobcovia v priebehu dražby namietali obsah tohto písomného vyhlásenia žalovaného 1/ a pokiaľ ide o výšku pohľadávky, pre ktorú bol navrhnutý výkon záložného práva, táto za daných preukázaných okolností nemôže mať za následok neplatnosť dražby. Uviedol, že žalovaný 2/ ako dražobník zabezpečil ohodnotenie predmetu dražby podľa všeobecnej hodnoty v mieste a čase konania dražby v súlade s § 12 Zákona o dobrovoľných dražbách, keď ohodnotenie predmetu dražby v zmysle vypracovaného znaleckého posudku nebolo v priebehu celej dobrovoľnej dražby zo strany žalobcov 1/ a 2/ namietané. Zdôraznil, že potom čo im bol znalecký posudok doručený, títo ani nežiadali v priebehu dražobného konania o vyhotovenie nového znaleckého posudku a pokiaľ ide o určenie ceny predmetu dražby určenie ocenenia nemôže mať za následok neplatnosť dražby. Mal za nesporné, že nebol v priebehu konania dražby prejavovaný záujem nehnuteľnosť vydražiť za cenu určenú znaleckým posudkom a preto bol predmet dražby vydražený v ďalšom opakovanom kole za zákonom stanovenú celú cenu v súlade s § 16 ods. 6 Zákona o dobrovoľných dražbách. K námietke žalobcov, že záložný veriteľ mohol žalovať o zaplatenie pohľadávky a nie hneď pristúpiť k výkonu záložného práva uviedol, že táto nemá právny význam, pretože záložný veriteľ mohol svoje právo uplatniť v zmysle Zákona o dobrovoľných dražbách a samotná skutočnosť, že by prebiehalo konanie, v ktorom by sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáhal uspokojenia svojej pohľadávky zabezpečenej záložným právom, nemá pre určenie neplatnosti dražby žiaden právny význam. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Žalobcovia dovolaním namietali, že sa súdy pri hodnotení skutkového stavu nezaoberali dôkazom

navrhnutým žalobcami.

24. K základným právam procesnej strany nesporne patrí aj právo navrhopvať a predkladať dôkazy, ale nie je procesným pochybením súdu skutočnosť, že súd procesnou stranou navrhované dôkazy neakceptoval, resp. nevykonával v tomto smere dokazovanie. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložila strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov majú byť súčasťou rozsudku. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhopvať. Táto námietka dovolateľov teda vzhľadom na uvedené nie je dôvodná.

25. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba (návrh) týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán (účastníkov) konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany (účastníka) konania (viď R 125/1999). V súvislosti s námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a že z tohto dôvodu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

26. Dovolací súd navyše zdôrazňuje, že na pojednávaní konanom 25. mája 2021 právna zástupkyňa žalobcov vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania nenavrhlá a uviedla, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemá. Následne bolo dokazovanie súdom prvej inštancie vyhlásené za skončené. Z uvedeného vyplýva, že nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie a ani nebolo jeho povinnosťou v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetliť, z akého dôvodu dôkaz nevykonával, keď tento dôkaz bol zo strany žalobcov navrhnutý.

27. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobcovia neopodstatnene namietajú, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť ich dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP preto nevyplýva.

28. Žalobcovia ďalej vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

29. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho

zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

30. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybili.

31. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

32. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

33. Z obsahu dovolania žalobcov je zrejmé, že žalobcovia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedli z pohľadu požiadaviek vyplývajúcich z obsahu nimi uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom, avšak nekonkretizovali právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačili ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od záverov ktorého sa odvolací súd odklonil. Namietali nesprávne vyhodnotený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci v súvislosti s nesprávnym posúdením záverov jednotlivých znaleckých posudkov. Žalobcovia týmito argumentami vyjadrili (len) svoj nesúhlas s procesom obstarávania skutkových podkladov a z toho prameniacimi skutkovými závermi. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však dovolatelia neuviedli. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalobcov je preto nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

34. Dovolací súd len pre úplnosť uvádza, že pokiaľ dovolatelia v dovolaní poukazovali na odklon rozhodnutia dovolacieho súdu od rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Cop/45/2019, je potrebné zdôrazniť, že v prípade rozhodnutí krajského súdu nejde o rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, a preto poukazom na takéto rozhodnutia nie je možné úspešne odôvodňovať prípustnosť dovolania

podľa § 421 ods. 1 CSP.

35. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nebol žalobcami vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

36. Dovolatelia napokon prípustnosť dovolania formálne (alternatívne k ustanoveniu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP) vyvodzovali aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP.

37. Dovolací súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

38. Vo vzťahu k označeným dovolacím dôvodom je nutné uviesť, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, dovolateľ by mal konkretizovať rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne.

39. V preskúmvanej veci dovocatelia nevymedzili označené dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovocatelia totiž v danom prípade ani len nenastolili, nevymedzili, neformulovali, nepomenovali právnu otázku zásadného významu a ani neoznačili rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne, ale iba vo všeobecnosti vytykali odvolaciemu súdu závery, o ktoré oprel svoje rozhodnutie - tak ako už dovolací súd konštatoval v bode 25. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mali dovocatelia na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

40. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov v časti, v ktorej namietali vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

41. Žalovaný 3/ a 4/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Žalovým 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko im v dovolacom konaní žiadne trovy preukázateľne nevznikli.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.